

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veča po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Česke volitve

so, kakor smo pričakovali in še pred volitvami v tem listu za največjo verjetnost izrekli, potrdile pasivno politiko Palackega in zavrgle misel Sladkovskega, naj bi šli češki poslanci zopet v deželni zbor zagovarjat pravo svojega naroda. Stranka Sladkovskega je ostala v veliki manjšini, on sam je za nekoliko glasov propal. Ker ste obedve stranki češki, obe narodni, obe slovanski, obžalovati je le način, kako so se mej soboj pobijali; naravnost vse obsodbe je vredno in treznemu človeku na nečast služi, ako se ena ali druga stranka dolži kar meni nič tebi nič izdajstva. Posebno smešni in nedosledni pak so naši slovanski klerikalci, ako kakor blazni od veselja rokopleskajo, da so Staročehi zmagali, ter Mladočehe prokolnejo noter v dno pekla, (katerega, to so ve, imajo v našem za vse liberalce), da si hočejo Mladočehi v politiki to, česar se drže naši Staroslovenci od nekdanj: aktivne politike, in da si so v liberalizmu, katerega edino se naše politične spake strašče, popolnem s Staročehi — eni in edini.

Glavna stvar je, da so zmagali Čehi in ne vlada. Iz čisto češkega stališča je morda tudi naravno in pravo za Čehe, da se drže pasivne politike, ker so jo že enkrat začeli, tudi dalje. Ali z našega slovenskega stališča (in vsaka politika mora imeti zdrav egoizem) pa nemamo prav nič uzroka nad zmago pasivne politike posebno od veselja skakati, ako sami mi Slovenci z drugimi avstrijskimi nečeškimi Slovani pasivne politike skupaj ne delamo. Dozdaj pa je v državnem zboru ne samo liberalno-narodna večina slovenskih poslancev, nego tudi

klerikalno-slovenska manjšina (Barbo, Hohenwart, Herman) zastopana.

Gotovo je impozantno, kako je češki narod skoro enoglasno potrdil, da hoče, naj bode kar hoče, še čakati in da se ne nda še. Ali isto tako je gotovo, da pride čas, ko bode politika aktivnosti na istem potu, kakor so ga Mladočehi že zdaj hoteli. To je stvar videna s separatističnega češkega stališča. — Z našega slovenskega in s slovenskega stališča je pa morda drugačna. Mnogo se da o tem reči in trditi, da bi bili mi vsi avstrijski Slovanci s Čehi vred uže dalje nego smo, ko bi bili Čehi ob času Potockega menj trdovratni državopravnarji nego so bili, ali ko bi bili ob Hohenwartu precēj kar v državni zbor šli, kjer je bila federalistična večina, prej predno so one fundamentalne članke izdelavali, kateri so Nemcem dali povod k onej strašnej opoziciji, ki je nemočnega in neodločnega Hohenwarta vrgla. — In ne samo to; mi Slovenci nemamo nikakega historičnega državnega prava, mi imamo samo naravno narodno pravo, katero bi kak fevdalec ali legitimist celo v teoriji revolucionarno zvati mogel. Kakor mi, tako Poljaki, Rusini in drugi slovanski odlomki ne morejo skoro drugače, nego da se udeležijo državnega zbora, če prav je nam za zdaj večina tam nemila. Posebno bi bila abstenenca zdaj pri nas tem težja, ker so neposredne volitve in naš narod politično še nij povsod dovolj trden. Znamenito je tudi, da so skoro vse veljavnejše ruske novine Čehom svetovale, naj se aktivne politike porimejo. Ali nij torej več nego lehkomisljeno na Mladočehe tako surovo zmerjati, kakor to dela eden naših klerikalnih glasov, ki pravi, da iz slovenskega stališča govori?

Češk učenjak, in sicer Staročeh, je iz-

dal knjižico, v kateri smo mej drugim čitali tudi misel, da dan denes ne moremo več dvomiti, da bi za nas avstrijske Slovence boljše bilo, ko bi bili precej centralizem prevzeli in iz centralizma ven polagoma delali za federalizem. Mi smo, Čehi na čelu postavili federalizem kot začetek, a bil bi moral biti konec. Čehi zdaj se ve da pravijo: kar smo začeli in kakor smo začeli, tako moramo dovršiti. Bog daj da bi!

Kar se tiče klerikalizma, kateri bolj odločuje pri naših „starih“ politične simpatije nego narodnost, — je vendar več kot smešno, če smatrajo naši klerikalci Staročehe za svoje zaveznike. Ali jim nij Palacki dovolj jasno posvetil kaj on misli o jezuitarstvu, katoliškemu reakcionarstvu in o nesrečni novi veri papežev nezmotnosti. Naši klerikalni listi so sicer dotične stavke iz Palackega izjave vse izpustili, a zaradi tega so bile vendar pisane, in to baš pred volitvami. In da še drug izgled navedemo: staročeski protikandidat Sladkovskemu je bil luteranski pop Rumel. Veste pa kako so naši duhovniki in njih pristaši na Goriskem rovali proti nekatoliku dr. Lavriču, da si nij nikakovšen pop, in mu morajo celo klerikalci priznati moževno poštenost in narodno značajnost.

Gotovo se more reči, da ko bi bili Staročehi razvili ultramontansko zastavo, kakoršno so jo naši Abderiti vsemu slovenskemu narodu in vsacemu iz naroda vriniti hoteli, propali bi bili grše nego so zdaj „mladočehi“ z zastavo aktivne politike, pod katero smo mi, tako liberalno- kakor klerikalno-narodni Slovenci.

Listek.

Severna slovanska stolica.

Iz Peterburga. [Izv. dopis.]

Ko je Peter, prvi „Imperator Vserosiskij“, vrnil se s potovanja po Evropi v svoje carstvo, začel je misliti, kako bi zedinil Rusijo z izobraženim svetom. Komaj so bili Švedi tepeni in košček morskega pribrežja v rokah ruskih, takoj so začeli zbirati se po ukazu energičnega samodržca iz vseh koncev zidarji, tesarji in kamnoseki k bregom reke Neve, in jeli zidati carju novo stolico, „oko v Evropo“. Petru nij bilo mari za zdravo in lepo lego, za čist zrak, za dobro vodo, on je hotel imeti mesto, od koder bi mogel kupčevati in občevati s svetom, rešiti Rusijo zaprtije; in to se mu je popolnem posrečilo. Kmalu je bila gotova podlaga nove stolice,

in kupčijske ladije so jele prihajati k velikemu veselju osnovatelja.

Peterburg, ali kakor so Čehi to ime poslovanili: Petrograd, leži jako nezdravo pri močvirnatem ustji široke Nevé, katera v granitne bregove okovana proteka čez mesto. Ono je razdeljeno na dele ali „časti“, vsaka čast na oddelke ali učastke. Ulice so dolge, široke in ravne, večje se imenujejo „prospekti“, tiste pa, ki vežejo ulice mej soboj, so „pereulki“. Najlepši deli Petrograda so „Njevskij prospekt“, „Boljšaja morskaja“ in „Náberežnaja reki Nevi“. Poslednja ima samo eno dolgo vrsto palač (dvorcev), na drugi pa teče Néva. Te tri ulice so navadno sprehajališče Petrogradčanov, kadar po zimi blede solnce leskeče na kristalnem snegu. Bogači se vozijo na saneh, komur pa premoženje ne pripušča, ogleduje se peš, kar se mu gledanja vredno zdi.

V neki nemški geografiji sem čital, da je Peterburg mesto palač in kdor ga ogleduje le v nekaterih delih, bi res pritrdil, v obče pa še nij dospel tako daleč, ako ravno ima morebiti palačam podobnih zidanjij več, ko kako drugo evropsko mesto. Poslopja na levem bregu Néve so malo da ne vsa zidana, obširna in prostorna, ne ravno visoka, ustrojena prav za severni mraz, tako da se celo glavne stopnice po zimi večjidel zakurjene. Sploh Peterburžani ne trpe toliko mraza, kakor marsikateri južanje, ker se znajo toplo oblačiti in drev ne štedijo. Desni breg Néve, tako zvana „Peterburgskaja stran“ hrani še mnogo starih lesenih hiš; dolge, široke in ravne ulice „Vasiljevskoga óstrova“ (otoka) imajo na obeh straneh skoraj samo zidana poslopja. Tam so birža (borsa), vseučilišče, akademija, in še marsikatero javno zidanje. Pravijo, da je Peter I. hotel iz tega otoka narediti svojega

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. julija.

Potovanje *cesarjevo* na Češko daje povod časnikom, da razmatravajo češko pitanje; ustavovorni listi kažejo skoraj nekaj strah, kakor da bi to potovanje imelo političen namen in začetek nove sprave s Čehi. Govore tudi o kronanji s krono sv. Václava, proti kateri tudi ustavoverci ne vedo ugovora, samo da se Čehom ne stori kaka politična koncesija. Kronanje bi po tem bilo sama formalnost. A Čehom pač nij za ceremonije pri kronanji, ampak za večjo samostalnost dežel k češki kroni pripadajočih.

Nadvojvoda *Albrecht* je iz Petrograda v Moskvo odpoval, povsod z veliko spoštljivostjo od ruskega občinstva sprejet.

Vnanje države.

Francoski „Journal officiel“ naznaja, da je Mac-Mahon sprejel odpoved ministrizta Fourtoun-a ter ministerstvo notranjih zadev začasno generalu Cisseyju oddal. S tem pa ministerska kriza nij še pri kraju, ker so se tudi ostali ministri odpovedali. Decazes izkuša rešiti krizo, niti njemu niti Broglieju se nij posrečilo novega ministerstva sestaviti. Skrajna desnica se odločno brani, da bi sodelovala pri organizaciji Mac-Mahonovih oblastij. Orleanisti predlagajo Daru-a in Depyreja za naslednika Fourtoun-a.

Na *Španjskem* sovraštvo mej republikanci in Karlisti vedno hujše postaje. Vlada vse sile napenja, da bi uničila ustajo. Vladni dekret naznanja, da je celo Španjsko v obsejni stan dejano; dalje ukazuje, da se vzame imetek vsem osebam, katere karlistom služijo in se iz tega imetka preskrbe rodbine ustreljenih vojakov in oficirjev. Vsa društva, katera so se brez vladnega dovoljenja osnovala, morajo se razpustiti. Poročila iz bojišč se ne smejo razglašati razen vladnih. Končno se ukazuje, da se 80 bataljonov izredne reserve na noge postavlja. Ko bi bila vlada precej iz početka tako energično postopala, bi uže zdavnaj ne bilo več karlističnih čet na španjski zemlji. Zdaj pa so se okrepili in ker imajo za hrbtno Pireneje, po morji pa tudi lahko dobivajo potrebno orodje in municijo, bodo republikanci še imeli bude dneve, predno razdrobe glavo tej domači hidri.

Krvoločnost in barbarično divjost karlistično dokazuje najnovejši ukaz biskajskega komandanta, po katerem se ima vsak, kdor je v žlahti kacemu liberalcu, zapreti in za vsaki kanonski strel, ki bi od republikanske armade sprožen bil na karlistična mesta, eden teh liberalnih ujetnikov ustreliti. To je nezaslišana divjost, in vse v imenu božjem in pod banderom sv. Marije?

roda Benetke. Ukazal je odmeriti kanale, vrtove, hiše, pa — ker je bil primoran zapustiti za nekaj časa mesto, je vse izročil enemu iz svojih generalov. Ta pa je obupal nad velikanskim delom, postavil lesene bajte in mesto kanalov naredil ulice. Ko se je Peter vrnil, je bil sicer zlo razsrjen, pa je pustil vse, kakor je našel.

Najlepše palače, kakor rečeno, so na levem bregu Neve, mej njimi prva je „zimnij dvoréc“ belega carja, velikansko in prekrasno poslopje, zidano po Katarini II. Na nasprotnem bregu je trdnjava ali „krepost“, še od Petra I. proti Švedom. Na levi strani dvorčá je admiraliteta, tudi iz Petrovih časov. Okolo admiralitete sedaj zasajajo jako obširen park, ki bo veljal nekoliko 100.000 rubljev. Za admiraliteto je „Senat“ in „Svetejšij Sinod“, pred njim pa „pametnik“ ali monument Petra I. Velikega, po-

Dopisi.

Iz Rimskih toplic pri Laškem

trgu na slovenskem Štajerji 20. jul. [Izv. dop.] Malo je toplic, katerih lega bi bila toliko lepa, kakor je naših, v katerih bi bolnik toliko naravne krasote našel. Je pa tudi dosti gostov v njih. V družih toplicah se dobro pozna, de je denarni „krah“ marsikomu življenje v toplicah onemogočil; toplice v Laškem trgu so primerno k drugim letom, ko je kacij 400 gostov pohodilo, prav prazne; letos listnica gostov le 180 gostov broji. V Dobrni tudi nij tistega življenja najti, kakor druga leta. — V naših pa je število zmirom enako, t. j. prostori so zmirom polni. Letos je gostov v rimskih toplicah kacij 300. Toplice so se letos dosti olupšale. Življenje nij dolgočasno, posebno ob nedeljah ne, ker pride dostij ljudij iz Celja itd. sem. Včeraj celo nij manjkalo ljudi.

V sv. Marjeti so v stolp dva nova zvona vlekli in taka reč dosti radovednih ljudij privabi. Bili smo veseli in po božji službi smo pili, kar se je dalo. Slišali smo v pridigi, kako nas bode zvon v nebesa vlekli in veliko romarjev ležalo je na večer ob cestah, polni hrepenenja po svetlih nebesih. —

Zvon se krsti in botri so bili potrebni. Vzamejo se pa le botri, ki niso brez denarjev saj veste: „die Kirche hat einen guten Magen“ se čita kde v Goethejevem Faustu; vzeli so se — „protestanti“ za botre, vsaj je tudi klerikalcem „siva vsa teorija“ kadar gre za denar. Gospod Uhlich je poštenjak, ali protestant je in zraven kot pameten mož, liberallec. Za božjo kriščevo voljo! vsa pravoverná „sveta“ svojat v „Danici“, farovškemu trubadurji in Ulagovem „Gospodarji“, ali ne boste zagnali hrupa ter izobčili tiste vaše, ki so take „brezverske“ botre najeli? Drugače vpijete nad židom, protestantom (še Trubarja v slov. literaturi videti ne morete, ker je protestant), sploh, kar se ne križa po vašem receptu, je vam „abominatio.“ Požrl je uže vsakdo od vas v katoliškem srdcu žurnalstov par sto, židov, protestantov in „brezvercev“ v božjo slavo, storite še zdaj svoje delo in dajte kaj biča vašim bratom v Kristu, ki niso katoličana v g. Ulichu iskali, ampak več njegov denar denar, denar vohali.

Sicer ker uže o gospodih govorim, ki so zvonove naročili in botre najeli, naj še ome-

nim to. Na velikem zvonu se je samo eno ime bralo onih, ki so kaj darovali za kupovanje. Može, ki so tudi po 50 gld. podali, so se prav jezili in rekli, da če vseh imena nemajo prostora na zvonu, naj se nobeden ne zapiše. Sploh so ljudje pravili, da je cela fara zlagala za zvonove in da bi se spodobilo v zvon vtisniti kaj o teh farmanih, ne pa o eni ženi sami.

Iz Trsta 19. julija. [Izv. dopis.] O tržaškem vprašanji prinaša „Allg. Zeitg.“ zanimiv članek, ki je tudi v napol oficijozni „Tr. Ztg.“ ponatisnen. V tem članku dokazuje imenitnost tržaškega mesta za Avstrijo in razvija nekaj program, po katerem bi se Trst dal povzdigniti do tiste veljave, katero bi lahko naše mesto imelo po svoji legi. Da si pa smo ene misli, kar zadeva dozdanjo vladno postopanje, smo ravno nasprotnega menenja, kar se tiče nasvetovanih sredstev. „Allg. Zeitg.“ pravi, da je Trst ob jadranskem morji edina imenitna luka, tako rekoč vrata k morju za Avstrijo. A vlada ničesar nij storila, da bi se tržaška kupčija razširila in povzdignila, še druge železnice zraven južne Trstu neče privoliti. V višjih krogih je nekaka sumljivost proti Trstu, ker se je tam italijanski element na čelo postavljal, kateri pogosto s svojimi italijanskimi simpatijami avstrijski patrijotizem žali. Vlada pa jeto sama zakrivila, postavivša za cesarske namestnike nesposobne može, kakor sta bila Müring in Ceschi. Zlasti Müring je — kakor je „Slov. Narod“ v članku o Pino dobro povedal, — mnogo zakrivil da je ekstremna italij. stranka prišla do krmila v mestnem zastopu. „Allg. Zeitg.“ ozirom na te žalostne razmere nasvetuje, da se Trstu privolijo potrebne železnice in tako Italijanšimom vzame povod do vednega, deloma resničnega zabavljanja proti avstrijski vladi. Potem se naj podpira ustanovljenje prave avstrijske stranke. Končno — in to je jedro celega spisa — naj se mladina izreja v nemškem duhu; potem se bode Trst trdneje (?) zvezalo z avstrijskimi primorskimi deželami in po pritezanji nemškega duha se bode oživljala avstrijska misel (??). Pisatelj menda uže vidi v sanjah na molu tržaškem vihrati črnobelo-prusko zastavo. Najkrajša pot do uresničenja njegovih veliko-nemških idej bi res bila, ko bi avstrijska vlada sama Trst ko najhitreje prerodila v čisto nemško mesto. Škoda, da je pisatelj pozabil ali nij hotel omeniti, da je večina prebivalcev tr-

stavljen od Katarine II. Na visoki granitni skali na vspetem konji sedi mogočni jezdec, pod konjskimi kopiti pa se zvija kača. Ne daleč od Petrovega je pametnik Nikolaja I. in na Njevskem prospektu ne davno odkriti Katarine druge. Razen teh ima Petrograd še nekoliko pametnikov, postavljenih znamenitim polkovodcem. V letnem sadu (vrtu) je odlično vlit slavnoznani basnjepisec Krilóv.

Peterburg se ne more hvaliti s tolikim čislom cerkva, kakor stara Moskva, čeravno se lahko reče, da ima skoraj vsaka ulica tudi svojo. Razumeva se, da je velika večina pravoslavni, (mej njimi najlepša sta nedavno zidani Isákijevski sobor in na Njevskem Kazanski sobor) v drugih pa so zastopana skoraj vsa evropska veroizpovedanja, iz česar se vidi, da ruska država v verostrpnosti nij zaostala za drugimi, ampak

jih tako rekoč celo prekosila, ker tudi v javnem življenji uže dolgo nij nikakega razločka mej posledovateljem te ali druge vere, mej tem, ko še nedavna zgodovina marsikatero druge države odkriva drugače razmere, kakor so denašnje. V Rusiji se preganja le nenaravno učenje skopcev in najnovejših, skoraj vselej smešnih „ver“, (o katerih na drugem mestu kaj več), v preteklih stoletjih tudi razkolniki niso bili vselej varni.

Menda ni v enem evropskem mestu nij toliko in tako velikih vrtov, nikjer tako prostornih ulic, nikjer tako obširnih zidanjij, zato pa Peterburg tudi nemnogim mestom ustopa s svojo širjavo, morebiti ga samo London in Pariz prekosita; gotovo pa se v nobeno ne zbira toliko različnih narodnostij, nikjer se ne sliši toliko raznorodnih jezikov. Korenino naseljenje je rusko, ne malo

žaskih slovanska, da je vsa okolica slovenska in da so primorske dežele od Trsta čez Savo in Dravo do Mure čisto slovenske. Slovenci pak ne škilijo niti v zedinjeno Italijo, niti v prusko Nemčijo; oni so bili in so zvesti Avstrijci. Slovanski element naj vlada podpira ne samo v Trstu, ampak v celi Avstriji in rešeno bode tržaško vprašanje ob enem z avstrijskim. Mi ne zahtevamo take podpore kot jo zahtevajo Nemci, namreč, da bi vladali nad drugimi narodi, mi hočemo le sebi pravico in drugim nekrivico.

Iz Gradca 19. jul. [Izv. dop.] Tukajšnji ustavoverci in Bismarkovci so uže večkrat pokazali, da vedo se spoštovanjem spominjati se ljudij, ki so nekaj ali sedaj za občno blagost kaj storili, pa da bi bil ta spomin samo forma. Njih „memento“ na pokojnega nadvojvoda Ivana nij brez pomena in uzroka v misli občinstva, ker je pokojnik pridobil si po svojih delih za dobrotvorne namene velike zasluge, zlasti v gospodarstvenem oziru in tudi v duševnem, ker je ustanovil znanstveni zavod „Joanneum“, te se denes po vedenji te ustavoversko-Bismarkove stranke zaključevati mora, da jim je ta spomin na pokojnika le neka potrebna oficijozna forma. Pred štirimi leti postavljen je bil temeljni kamen za monument in venčanje denes nij dovršeno to pietetno podvzetje. Pravi spoštovatelji umrlega nadvojvode bili bi mu uže od davna primeren spomenik na primernem mestu postavili, da bi stvar njim izročena bila, ne pa ljudem, katerih večina bi rajši še denes živemu Bismarku spomenike dvizala, negoli ljudem, ki so res v dejanji za deželo kaj storili.

Ker se v obče ne poganjam za načela, po katerih se dviganje monumentov za v sedanjem času predragi denar odobravati more, nečem o tem mnogo razpravljati, ampak le to omeniti želim, da je kakor doznavamo štatua, po kateri se bode v kratkem ta monument zbil, neki uže gotova in se v ateljeji umetelnika Peningerja na Dunaji videti more. Tandem aliquando nada je, da bode skoro ta spomenik v Gradcu postavljen, ali ne na mestu, kjer je pred štirimi leti temeljni kamen postavljen, ampak na „glavnem trgu“, kjer na okusu prefini Gradčani mej babami zelenjad in korenje prodajočimi najprikladnejše mesto nahajajo. Kjer bode ta monument stal in kaki umeteljni proizvod bode predstavljal, je nam slovenski deželanom malo mar, ker niso nam dela pokojnega nad-

je Nemcev, nekoliko Francozov, Angličanov, Švedov, domačih finskih in kavkazskih plemen, Tartarov nij malo, ne tako mnogočislno pa so zastopani drugi azijski narodi, naj bolj pogosto srečaš Perzijane. Natančnih statističnih dat nij mogoče navesti, ker se naseljenje tako hitro izpreminja, kakor so nedavne skušnje v Kijevu, Odesi in Moskvi pokazale, da tudi blizu nij mogoče soditi; kar se pa neruskim narodov posebno Nemcev tiče, se tako bistro porusujejo, da jih nikaka statistika natanko ne določi. Nemec, ki priroma, ostane, Nemec, sin je pol Nemec pol Rus, tretje pokolenje je pa tako rusko, da ga od pravega ne razločiš. In z drugimi narodnostmi, naj bodo, katere hočejo, nij nič boljše, vse zginjajo nezametno v velikansko morje.

(Konec prihodnj.)

vojvode v prvi prid. Slovenci bodo sezidali spomenik nadvojvodi, ki jih bode rešil sedanjega narodnega tlačenja in pripeljal na boljše stališče v materialnem in duševnem oziru. In spomenik takemu možu bode gotovo „aere perennius“, ker bo zasajen v srcih naroda živel, dokler bo narod sam živel.

V sredo bode v mestnem gledališču dana predstava na korist nužno in glad trpečih hrvatskih graničarjev. Hvalevreden čin direktorja Müllerja! Pri tej predstavi bode sodelovala vojaška godba polka Jelačićevega. Ker je program zanimiv, nadajamo se, da bode se ta večer kljub hudi vročini mnogo sveta slovanske krvi znašlo, da bode znesek za olajšanje nevolje naših hrvatskih bratov čem zdajnji. Tukaj se tem bolj agitira za obiskovanje te predstave, ker vemo, da bode naš „nobel“ nemški publikum iz principa slabo zastopan.

Iz Budim-Pešte 19. jul. [Izv. dopis.] Vladika Arsenije Stojkovič, kandidat liberalno-narodne srbske stranke je tedaj od 63 izmed navzočih 70 poslancev izbran za srbskega patrijarha. Kandidat klerikalno-vladne stranke, dosedanj upravitelj srbske patrijarhije Gruič, nij dobil niti samo enega glasa. Zmaga liberalne stranke nad klerikalci združenimi s srbskimi magjaroni je sijajna. Premagani pa niso samo klerikalci, nego ž njimi tudi naša vlada, in ta čuti udar še mnogo huje, nego klerikalci sami. „Pest. Lojd“ ima sicer upanje, da krona volitve potrdila ne bode. To je pa jako „brumno“ upanje, kajti potrditev volitve je brezdvobena. Stojkoviča niso samo srbski liberalci kandidovali, nego na njegovej strani stoji, kakor je javna tajna, tudi dvorska in vojniška. Dvorska stranka je uže sita magjarskih pretenzij. Javno se govori, da komisar Hueber nij imel samo tajne inštrukcije od naše vlade, nego tudi od dvorske stranke, ter da je vladne inštrukcije podredil dvorskim inštrukcijam. To se tudi vidi iz celega njegovega ponašanja pred volitvijo, in iz njegovega dogovarjanja z Miletičem kot z vodjo srbske liberalno-narodne stranke. Naša vlada se še niti upala ne bode, kroni potrditev Stojkovičeve volitve odsvetovati. Hočeš nečeš zagrizla bode v trpko lesniko, pa se niti upala, se kisló držati. Stojkovičeva volitev imponira jako našim Magjarom, in respekt pred Miletičem je v naglem narasčenju.

Naša vlada je uže pri raznih priložnostih poskušala mej Srbi svojo stranko osnovati, pa še vsak poskus je izpodletel. Volitev patrijarha je na novo pokazala, da so vsa taka prizadevanja zastonj. Kamo sreče, če bi druge naše narodnosti, neizvzemši niti Hrvate, samo na pol tako žilave bile proti Magjarom, nego so Srbi! Volitev srbskega patrijarha je zopet eno znamenje več, da je začela res v notranj politiki druga sapa vleči. Volitev Stojkoviča je pa tudi zmaga Slovanstva nad tujstvom, katero s strahom gleda splošno slovansko napredovanje. (Tudi dopisnik „Presse“ se huduje, da je ta srbska zmaga novi „mir pri Knežlacu“ in „ponižanje avstro-ogerske države pod jugoslovansko vsevladno sanjarijo!“ Ured.)

Vprašanje o zvezi naših železnic z iztočnimi ima čudno zanimivo historijo. Vlada in sabor bi rada enkrat na čisto prišla. Konzorcij pa dela vsakoršne prigovore, proti

katerim si niti vlada niti sabor pomagati ne moreta. To je nasledek korupcije v uradništvu naših ministerstev. — Sabor še zmirom neče zasedanja skleniti. Razprava o noveli k volilnej postavi je bila precej živa, sem ter tje celo burna. Sedaj je v hiši velikašev, bodemo še čuli, kaj naši Torries o njej sodijo.

Domače stvari.

— (G. Widman), novi načelnik kranjske dež. vlade se je v ponedeljek zvečer v Ljubljano pripeljal in svoje posle prevzel.

— (G. Ivan Franke) je zopet izpostavil pri Mačku na glavnem trgu dva portreta na ogled. Prijatelji slikarske umetnosti naj ne zamude ogledati si te dve novi deli, ki bosta do nedelje izpostavljeni.

— (Učiteljskega društva za slovenski Štajer) prvi občni zbor bode v Mariboru in sicer 21. in 22. septembra. Ta zbor bode velike važnosti, ker bode ob enem prvi zbor vseh slovensko-štajerskih učiteljev. To se je zaključilo v učiteljski skupščini v Središču, o kateri prinesemo obširnejši dopis.

— (Iz Šmarja pri Celji) se nam piše 19. julija: Letina je pri nas srednja. Žito je lepo, posebno koruza. V vinogradih pa se pozna spomladanski mraz; v nekaterih je precej polno, pa je zopet dosti taci, kjer je prav malo grozdja videti. Denarna stiska je tukaj velika; težko pogrešamo posojilnice; a nij jih, ki bi jo ustanovili. V bližnji Slatini je letos polno gostov, k nam pa, kamor so druga leta slatinski gostje radi prihajali, da so si ogledali krasno tukajšno okolico, letos se redko prikažejo. Vsak si kolikor more skuša stroškov prihraniti; še zdaj niso zaceljene rane borsnega kraha. Vročina je tudi pri nas silna.

— (Iz Banata) se je te dni v Ljubljano poslal snop pšenice, da se vidi, kako da je teška in lepa. Uže dosta let nij imelo tako močnega košatega klasja in tako debelega, teškega zrnja.

— (Kratka pa krepka.) Nulla dies sine linea, si misli naš dobri stari prijatelj Luka Jaran, ki bi bil strašno nesrečen, ko bi enkrat en list svoje „Zgodnje Danice“ izdal, da bi v njem ne bilo vsaj ene nove krepke psovke na nas liberaluške „prismoduhe in rokomavžarske konkordatopompeže.“ Tako je tudi v zadnji „Danici“ „Slovenski Narod“ dobil eno novo; pobožni gospod Luka ga namreč govoreč o zaprtem patru in njegovem kozlu v Loži, v svoji sveti jezi imenuje — „omikavski brus.“ — Lepo hvalo, g. Luka, za to častno ime! Prav hvaležni smo vam zanj! A roka roko umiva. Zatorej prav resno prosimo tistega gospoda, ki bode uredoval slovensko-nemški del Wolfovega slovarja, da se v predgovoru vas, ki ste uže toliko preje slovenskemu jeziku neznanih psov — „najaranili“, spominja, glavnega bogatitelja slovenskega jezika. —

Pri tej priliki moramo g. Jaranu eno krivo vero vzeti. Če ga pišemo mi Jaran in ne Jeran, nikakor se nečemo iz imena „spakovati“, kakor on meni, nego to pišemo, ker je po slovanskem jezikoslovju edino pravilno Jar, ne jer. Poslednje korenine slovenščina nema. Jaran je istega pomena kot Jarec, (jari, žari) in se pravi — „homo salax.“ Mi ne moremo pomagati. Cf. izvrstno Levstikovo razpravo Jarnej v „Slov. Narodu“ IV. 24.

Tržna poročila.

— Iz Dunaja. 18. junija. Žitni trgovci še imajo dosti starega žita v zalogah a le neradi popuščajo s cenami, če prav ni kupcev iz inozemskih krajev niti za staro, niti za novo blago. Mlinarji samo za silno potrebo kupujejo in rajši po novem blagu segajo. Pšenice se je 25.000 vaganov prodalo, cene so bile še nižje od preteklega tedna; nova slovaška pšenica po 6-20 kr., stara banaška po 6-50 kr., valaška po 4-70 kr., poljska po 5-40 kr. Tudi nova reč se je uže prodavala, kvaliteta (kakšnost) je izvrstna; cena je zopet malo padla, bila je za slovaško po 4-50 kr., za avstrijsko 4-95 kr., stara poljska po 3-50 kr. Ječmen dobri je za 10 do 20 kr. poskočil, plačeval se je po 3-50 do 3-80 kr. Koruza za 10 kr. cenejša se je prodavala po 4-30 do 4-40 kr., oves po 2-81 kr., moka po enaki ceni, kakor v prejšnjem tednu.

— Iz Pešte. 18. julija. Vročina je uže skoraj neznosna. Pšenica in reč sta se precej požela, tudi žetev ječmena je pri kraji in oves naglo zori. Kakor je bilo misliti, je vsled hude vročine v poslednjih dveh tednih ječmenovo zrnje se tako pesušilo, da bodo pivovarne iskale po težkem blagu. Pozimske setve so izvrstne. A pri mlačvi se ne namlati toliko zrnja, kolikor smo se nadejali. Potrebnovali bi zdaj silno dežja, posebno za vinograde, koruzo, krompir in repo; tudi pašniki in travniki so zelo posušeni. Žitna kupčija je bila v tem tednu mrtva, ker imajo povsod opraviti z mlačvo ter nemajo časa, žito v mesto privvažati.

Stara pšenica ni našla kupcev, nova se je ponujala po 6-40 do 6-60 kr., a po tej ceni se je samo malo kupov sklenilo. Vse čaka na prihodnji teden, v katerem začne obilnejše privvažanje nove pšenice. Cene so tedaj le nominalne po 5-60 kr. do 5-70 kr. colni cent. Nove reči se je 5000 vaganov po 4-20 kr. kupilo; ječmen je bil brez

kupčije; v terminu po 2-65 kr. vagan. Koruza se je 20.000 centov spečalo po 4-10 do 4-25 kr.; v terminu se je kupčevala po 4-10 do 4-20 kr. Oves se drži v ceni; kakih 8000 vaganov se je po 2-80 kr. prodalo; v terminu pak je po 2-10 kr. V moki je še zmirom prav malo kupčije in mlinarji le teško prodajo svoje blago. Fina moka je po 14 gl. 30 kr. cent, ordinarna po 7-50 kr. do 9 gl., otrobi po 2-90 do 3-30 kr.

Svinjska mast ima stalne cene, mestna 41 do 42 gl. brez soda, ameriška po 38 1/2 do 39 1/2 gl.; špeh mestni je po 37 do 38 gl., v dimu posušeni po 39 do 41 gold.; loj brez kupčije po 26 gl. Slive (češplji) so, dokler ni novega blaga, enake cene, srske po 15 gl. Špirit začne višje cene dobivati, je zdaj po 58 do 62 kr. Krompirja se ni dosti privvažalo, boljše se je kupoval po 6 do 7 gl. cent, slabejši po 4 do 5 gl. S strdijo, voskom, venštajnom, ježicami, potašjem in mizarskim limom ni bilo nobene kupčije.

Listnica uredništva: G. dr. Gršaku potrjujemo na njegovo željo, da on ni pisal dopisa v 160 št. iz Ormuža.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry

v Ljubljani.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesscière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušniku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, nepravilnost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in blje-

vanje tudi ob času nočestosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zoprstavljal se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalesscière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalesscière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Točnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanju in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlje.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr., 10 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbraku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 21. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gl. 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75 " "
1860 drž. posojilo	109 " 85 "
Akcije narodne banke	971 " "
Kreditne akcije	233 " "
London	110 " 80 "
Napol.	8 " 85 "
C. k. cekini	— " "
Srebro	104 " "

Zarad razpuščenja

Woschnagg-ove trgovine

je na glavnem trgu št. 237

popolna razprodaja

vsega

manufakturnega, belega in perilnega blaga in šivalnih mašin.

(164—7)

Tudi je prodajalnica s še triletnim najemnim kontraktom za oddati.

„Slavija“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

Razglas.

Vsled letnega poročila za 1873 se je sklenilo, da se iz čistega dobička razdeli mej okraje: Ljubljana in Celje vsakemu po 500 gold. a. v. za eno gasilnico ali nje orodje.

Da bi se dotična razdelitev poleg bankinih pravil vršila, prosimo ondotne občinske odbornike, posebno pa naše ondotne okrajne zastopnike, da bi nam na sledeče blagovoljno kmalu svetovali:

1. katerej občini ali mestu naj se omenjeni znesek podeli;
2. ima obmišljena občina raji gasilnico s štirimi kolesi ali z dvema, ali samo nje orodje;
3. bi li bilo bolje, da se gasilnica ali nje orodje podeli ondotnemu gasilnemu društvu, da se priprava pomnoži.

V Trstu, 1. julija 1874.

(181—3)

Glavni zastop

vzajemno-zavarovalne banke „SLAVIJA“

za južne avstrijske kraje v Trstu.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Umrlj v Ljubljani

od 18. do 19. julija.

Ana Juvan, dete telegrafskega nadzornika, 9 let stara, jetika. — Marija Widmar, 3 mesece stara na morostu št. 25., Janez Rupar, železniškega delavca otrok, 2 meseca star, Josipina Žurbi, 8 let stara št. pet. predmestje št. 51, jetika. — Janez Jakopič, 4 leta star v Trnovem št. 16, na vnetici grla.

Tujci.

20 in 21. julija:

Evropa: Marburgo iz Trsta. — Welser iz Dunaja. — Petronio iz Benetok. — Marburgo iz Italije. — Brengant iz Ribnice.

Pri Slonu: Krašna, Tanco, dr. Ronporat s famijlo, Toimeich France, profesor, Paris z ženo, Furlani, vsi iz Trsta. — Dr. Leyer, Gfrerer, Pulver iz Grada. — Stadler, Nadla iz Voitsberga. — Pelher z ženo, Schmidt, Marija in Henrik pl. Troyer Adamich iz Reke. — Dizdar iz Zagreba. — Jaklič. Kästner iz Kočevja. — Huss iz Celja. — Perc iz Steyerl. — Aichman, Plan, Gr. Lichtenberg, Hajek iz Dunaja. — Cusolle iz Prage. — Br. Bupeck, Knaflič

iz St. Vida. — Litschau iz Il. Bistrice. — Šipuš iz Siska. — Pibrovec iz Kroke, Nakas iz Planine.

Pri Malici: Rössinger, Eisner, Seintner, Rauch, Rudolf, Hoffman, Wisgrill s famijlo, Zaler, Seitz, Goldman, Jenihen, Brukner, vsi iz Dunaja. — Burgstaler iz Trsta. — Vitez pl. Vidman, c. kr. dvorni svetovalec iz Linca. — Staré iz Mengša. — G. rjup, Effendi Robert, generalni konzul iz Trsta. — Kronig iz Grada.

Pri Zamorci: Košar iz Gorice. — Koppe iz Odese. — Vehovec iz Rake.

Pri Virantu: Hogčvar iz Lašič.

— Indihar, Kunšič iz Šmarja pri Celji.

Pri carju avstrijskem: Kappel iz Kamnika. — Joscht iz Gorenjskega.

Koncipijent

z prakso vsaj enega leta se išče pri advokatu

dr. Sernecu

(195—1) v Mariboru.

Akcije banke „SLOVENIJE“

se dobivajo po 20 gold. — Pri komu? pové iz prijaznosti

(196—1)

Administracija „Slov. Naroda“.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.